

Voorstel college van burgemeester en wethouders

Openbaar	: Ja
Datum vergadering	: 8 april 2025
Kenmerk	: Z144802/ BenW-09562
Portefeuillehouder	: A.R. Peppelman
Onderwerp	: Convenant Regionale taalschool Doetinchem en omgeving
Speerpunt coalitie	: Kanselijkheid in een sterke economie

Kernboodschap

De afgelopen periode is er in verschillende overleggen gesproken over het realiseren van een duurzaam centraal gelegen regionale Taalschool voor nieuwkomers. De uitkomsten van deze gesprekken zijn vastgelegd in bijgevoegd Convenant Regionale taalschool Doetinchem en omgeving. Schoolbestuur Pro8 is de penvoerder en uitvoerende partij voor de regionale taalschool. De taalschool zal naar verwachting in mei 2025 in Doetinchem starten.

Voorstel

1. In te stemmen met het Convenant regionale taalschool Doetinchem en omgeving (1 april 2025 - 31 juli 2028).
2. In te stemmen met de verdeelsleutel van de dekking van de mogelijke financiële risico's voor het eerste jaar en de afspraak dat deze voor gemeente Bronckhorst voor 50% geldt (zie bijlage 2).
3. Op basis van artikel 171 lid 2 van de Gemeentewet wethouder Peppelman te mandateren om bijgevoegd Convenant Regionale taalschool Doetinchem en omgeving te ondertekenen.

Inleiding

De spreidingswet en de gemaakte afspraken in de regio Achterhoek over opvangen van asielzoekers, statushouders en andere vreemdelingen zorgen voor een toenemend aantal kinderen die nog geen (niet voldoende) Nederlands spreken/begrijpen. In de regio Achterhoek is in het verleden gekozen om deze groep leerlingen in het regulier onderwijs op te nemen en taalonderwijs aan te bieden. Scholen en gemeenten in West-Achterhoek zien dat de aantallen nieuwkomers groeien. Nederlands leren op regulier onderwijs is niet meer vanzelfsprekend.

Schoolbesturen, gemeenten (Bronckhorst, Doesburg, Doetinchem, Montferland en Oude IJsselstreek) en het samenwerkingsverband Doetinchem hebben daarom gezamenlijk de mogelijkheden onderzocht om te starten met een regionale taalschool in West-Achterhoek.

Uit het onderzoek naar de mogelijkheden is het voorstel tot het sluiten van een convenant gekomen. Binnen het convenant zit een financieel risico voor de gemeenten. Voor de gemeente Bronckhorst is dit risico maximaal € 21.510 per jaar.

Afstemming

Dit voorstel is regionaal tot stand gekomen met de gemeenten uit West-Achterhoek (Bronckhorst, Doesburg, Doetinchem, Montferland en Oude IJsselstreek).

Dit voorstel is vooraf afgestemd met de wethouder Peppelman, beleidsmedewerker migratie en integratie, beleidsadviseur Kansengelijkheid, cluster financiën, cluster communicatie, cluster juridische zaken en cluster strategie.

Beoogd effect

Het uitgangspunt is dat kinderen zo snel mogelijk hun taalachterstanden inlopen en geplaatst kunnen worden op een reguliere basisschool om deel te kunnen nemen in de maatschappij.

Argumenten

1.1 De taalschool draagt bij aan kwalitatief onderwijs aan nieuwkomers en kansengelijkheid voor deze doelgroep

Door een grote instroom van niet-Nederlandse leerlingen in het reguliere onderwijs is een probleem ontstaan. De druk op de leerkrachten in het reguliere onderwijs heeft geresulteerd in de noodzaak om na te denken over hoe voor deze leerlingen kwalitatief goed onderwijs georganiseerd moet worden. Het regionaal organiseren van een taalschool helpt bij; opvangen van fluctuaties in aantallen; onvoorspelbaarheid van de verblijfsduur; omgaan met verschillen tussen leerlingen; behoud van expertise; opvangen van personeelsrisico's en bundeling van kosten.

De keuze waarop het onderwijs aan nieuwkomers wordt vormgegeven is een verantwoordelijkheid van schoolbesturen en samenwerkingsverbanden. De gemeente(n) kan/kunnen hierin alleen faciliteren.

1.2 We voelen een gezamenlijke verantwoordelijkheid, samen met het onderwijs, om zorg te dragen voor voldoende mogelijkheden voor het leren van de Nederlandse taal door kinderen in de leeftijd van 6 tot en met 12 jaar.

De kinderen hebben recht op passend onderwijs en het recht zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Dat bevordert hun integratie en draagt eraan bij dat ze volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving.

1.3 Goed specifiek onderwijs voor deze groep voorkomt mogelijke (taal) ontwikkelingsachterstanden in de toekomst.

Op langere termijn hangt het goed leren van de Nederlandse taal samen met het inhalen van leerachterstanden, minder zittenblijvers, minder uitval, hoger behaalde opleidingsniveaus en meer succes op de arbeidsmarkt.

2.1 Onderwijs aan nieuwkomers wordt gefinancierd door het Rijk.

Het onderwijs kan financiering voor nieuwkomersonderwijs aanvragen bij het Rijk. Wanneer de kosten voor de taalschool hoger zijn dan de rijksvergoeding die PRO8 ontvangt voor de opvang van de nieuwkomersleerlingen kunnen zij een financiële bijdrage vragen aan de 5 gemeenten. Deze financiële bijdrage van de gemeenten wordt gevraagd wanneer er sprake is van een tekort tussen de € 15.000 - €50.000 per klas. Voor de gemeente Bronckhorst is dit risico maximaal € 21.510 per jaar voor maximaal drie klassen.

Voor de gemeentelijke bijdrage is een verdeelsleutel opgesteld, gebaseerd op de huisvestingstaakstelling voor vergunningshouders per gemeente per kalenderjaar. Daarbij wordt rekening gehouden met het feit dat een aantal gemeenten te maken hebben met verschillende regio's (samenwerkingsverbanden) en daardoor verschillende taalklassen. (zie bijlage 2). Na het eerste schooljaar wordt door de stuurgroep, op basis van de daadwerkelijke herkomst van de leerlingen, gekeken of een andere verdeling gewenst is.

2.2 Een deel van Bronckhorst zal gebruik maken van deze taalschool.

Gemeente Bronckhorst valt onder twee samenwerkingsverbanden: Doetinchem en Zutphen. Hierdoor wordt voor de deelname aan de taalschool in de West-Achterhoek gerekend met 50% van de taakstelling.

2.3 Dekking mogelijke kosten voor de taalschool uit budget voor onderwijsachterstandenbeleid (OAB-middelen).

De eventueel gevraagde gemeentelijke bijdrage kan ten laste gebracht worden van de OAB-middelen. De middelen voor onderwijsachterstanden zijn bedoeld om alle kinderen een goede start te geven. Het onderwijsachterstandenbeleid sluit aan bij de sociale opgave kansrijk opgroeien en een leven lang leren. Wie op jonge leeftijd achteropraakt in het onderwijs, moet alles op alles zetten om die achterstand weer in te lopen. Een goede start voor álle kinderen is daarom enorm belangrijk; het geeft hun de kans een stevige basis te leggen voor hun toekomst.

3.1 Een machtiging is nodig voor ondertekening van het convenant.

De betreffende wethouders en schoolbesturen zullen het convenant ondertekenen. Vanuit Bronckhorst zal wethouder Peppelman het convenant ondertekenen. Wij staan als gemeente Bronckhorst achter de samenwerking en het opgestelde convenant

3.2 Huisvesting van de taalschool is in Doetinchem

De Taalschool wordt gekoppeld aan brinnummer 10OC, gekoppeld aan basisschool Octa in Doetinchem. Adres: Vondelstraat 5, 7002 AN Doetinchem

Kantttekeningen

1.1 Het convenant is van toepassing op een gedeelte van Bronckhorst

De afspraken in dit convenant gelden in de basis alleen voor de leerlingen die naar de scholen in samenwerkingsverband Doetinchem gaan. Andere scholen vallen hierbuiten.

Echter, zij hebben een convenant met Samenwerkingsverband IJssel|Berkel Zutphen. Vanwege deze splitsing delen wij 50% van de kosten in de taakstelling voor de regionale taalschool Doetinchem.

2.1/3.1 Tot en met 2026 is er ruimte binnen ons budget voor onderwijsachterstandenbeleid. Het budget voor nieuw op te stellen beleid binnen ons budget voor onderwijsachterstandenbeleid is toereikend. De meerjarenbegroting laat zien dat er tot en met 2026 budget is. Deze periode is korter dan het convenant loopt. In 2026 kijken we naar de mogelijkheden voor dekking vanaf 2027, kijkend naar de ervaringen van de eerste jaren.

Kosten, baten en dekking

De gemeenten verstrekken op verzoek een financiële bijdrage per taalklas wanneer het financiële risico zich voordoet. Dit risico ontstaat bij een te laag aantal leerlingen of een relatief hoog aantal nieuwkomers met aanvullende bekostiging in het tweede jaar. Deze financiële bijdrage van de gemeenten wordt gevraagd wanneer er sprake is van een tekort tussen de € 15.000 - €50.000 per klas. Er geldt een maximum van drie taalklassen per kalenderjaar.

Voor de gemeentelijke bijdrage is een verdeelsleutel opgesteld, gebaseerd op de huisvestingstaakstelling voor vergunninghouders per gemeente per kalenderjaar. Deze verdeelsleutel is opgenomen als bijlage bij dit advies (bijlage 2).

Gemeente Bronckhorst valt onder twee samenwerkingsverbanden: Doetinchem en Zutphen. Leerlingen die woonachtig zijn in regio Vorden maken gebruik van de taalschakelklas Zutphen. Hiervoor is ook een convenant opgesteld en betalen wij max. €10.401 per jaar (Z134987).

Voor de deelname aan de taalschool in West-Achterhoek wordt voor de gemeente Bronckhorst gerekend met 50% van de taakstelling:

Gemeente	Taakstelling 2025	Te verwachten aantal kinderen PO 10% (= LOWAN norm)	Procentueel deel van een klas	Financiële bijdrage per klas
Bronckhorst	36: 2 = 18 (berekening op 50%)	1,8	14,34%	€ 2.151
				Tot
				€ 7.170

De (eventuele) gemeentelijke bijdrage voor Bronckhorst bedraagt maximaal € 21.510 (3x € 7.170) per jaar en kan gedekt worden uit het budget voor onderwijsachterstandenbeleid. (E10056-100):

Deelprg.	Taakveld	Deelproject	I / S	Budget 2025	Verwachte kosten 2025	Maximale kosten huidig voorstel (per jaar)	Prognose vrije ruimte 2025	V / N
2B	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	E10056-100 Onderwijsachterstandenbeleid	S	€ 400.018	€ 330.018	€ 21.510	€ 48.490	V

Uitvoering

In het convenant is afgesproken dat de samenwerkende partijen vertegenwoordigd worden in een stuurgroep. De samenstelling van de stuurgroep wordt in overleg bepaald. De stuurgroep komt minimaal 2 x per jaar bijeen om (prognoses) van het aantal nieuwkomers in de regio en de financiën te bespreken.

Na ondertekening van het convenant zal de taalschool regio Doetinchem per 8 mei 2025 (na de meivakantie) starten.

Evaluatie

De stuurgroep bewaakt het beleid en de financiën en is onder meer belast met het nemen van een besluit bij terugloop van het aantal nieuwkomers, onder het minimumaantal leerlingen per klas.

Het verslag van de stuurgroep vergadering wordt binnen 4 weken gedeeld met alle partijen die niet in de stuurgroep zitten.

Bijlagen

1. Convenant Regionale taalschool Doetinchem en omgeving 2025-2028
2. Regionale Taalschool procentuele berekening verdeelsleutel
3. Financiële uitgangspunten taalschool